

Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 111.1, 111.2 дахь заалтыг хэрэгжүүлээгүй ААНБ

ХӨДӨЛМӨР
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
СУДАЛГААНЫ ИНСТИТУТ

THE RESEARCH INSTITUTE OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION

Нийт 28 ААНБ

Нийт **112** орон тоонд ХБИ ажиллуулах ёстой хэдий ч ажиллуулаагүй, ажиллуулбал зохих орон тоонд төлбөр төлөөгүй байна

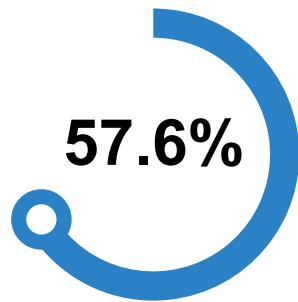

Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 111.1, 111.2 дахь заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй байгууллагуудын гуравны нэг нь энэхүү заалтын талаарх мэдэхгүй, 54.5 хувь нь ажил олгогчийн урамшууллын талаар мэдэхгүй хэмээн хариулжээ.

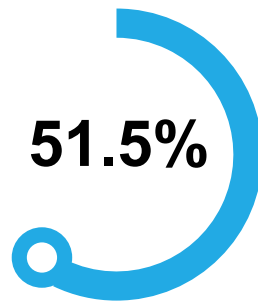

Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 111.1, 111.2 дахь заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй ААНБ

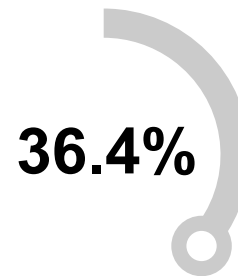
ХБИ-ийг ажиллуулдаггүй шалтгаан

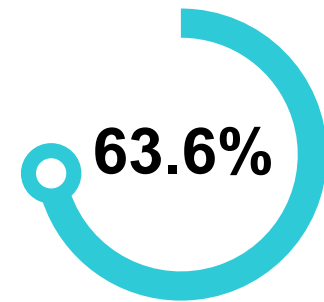
ХБИ ажиллах
боломжтой
ажлын байр
байхгүй

Ур чадвар
шаардлагад
нийцдэггүй

Ажлын байрны
тохируулга
хийхэд
хүндрэлтэй

ХБИ ажилд
орохоор хандаж
байгаагүй

Судалгаанд оролцогчдын 63.7 хувь нь цаашид хуулиа хэрэгжүүлэн ХБИ-ийг ажиллуулах сонирхолтой байгаагаа илэрхийлсэн бол 24.2 хувь нь мэдэхгүй, 12.1 хувь нь ажиллуулах сонирхолгүй байна хэмээн хариулсан байна.

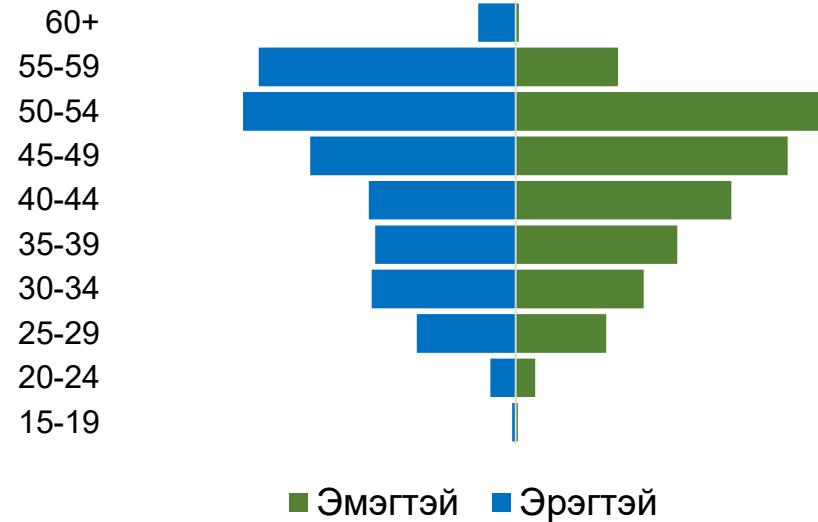
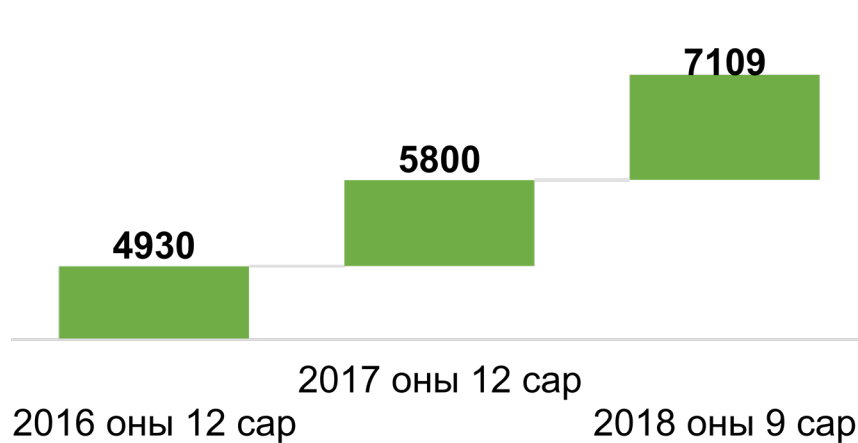
Төрийн бодлогод оруулах санал:

- Татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлт, ажил олгогчийн урамшууллын талаарх мэдээллийг хүртээмжтэй болгох
- Ажил олгогчийн урамшууллын дүнг нэмэх, квотоос илүү ажиллуулсан ажил олгогчдыг урамшуулах
- Эдийн засгийн салбар тус бүрээр квотыг ялгаатай тогтоох
- Аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, хэлтсүүд ажил хайгчаар бүртгүүлсэн ХБИ-ийн мэдээллийг ААНБ-д хүргүүлэх, санал болгох, зуучлалын үүргээ сайжруулах
- ХЭДС-д 1 жил төлбөр төлбөл дараагийн жилд хөнгөлөлт үзүүлэх боломж, бололцоо олгох

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

Хөдөлмөр эрхэлж буй ХБИ

20.4%
Боловсролын
салбар

10.8%
Эрүүл мэндийн
салбар

9.9%
Бөөний болон
жижиглэн
худалдаа

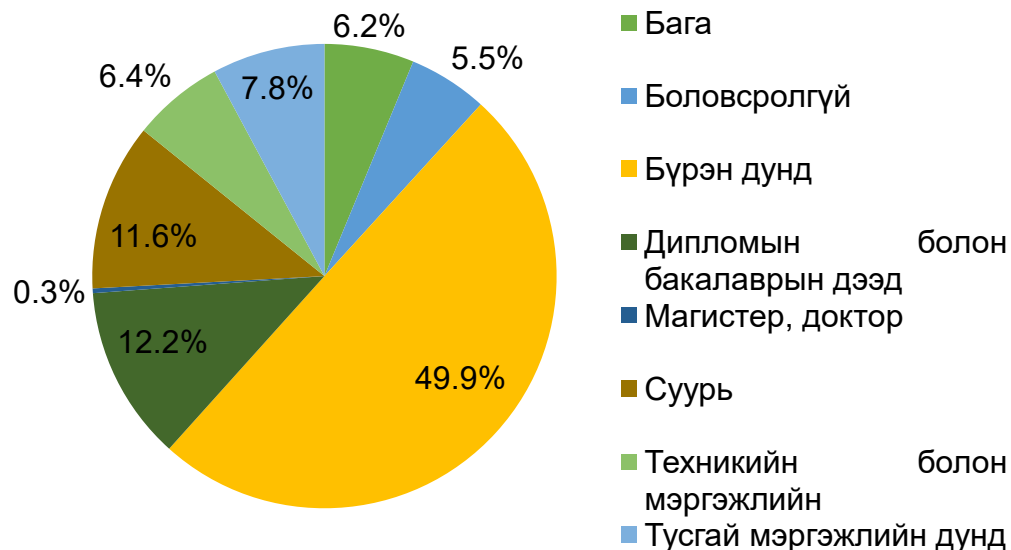
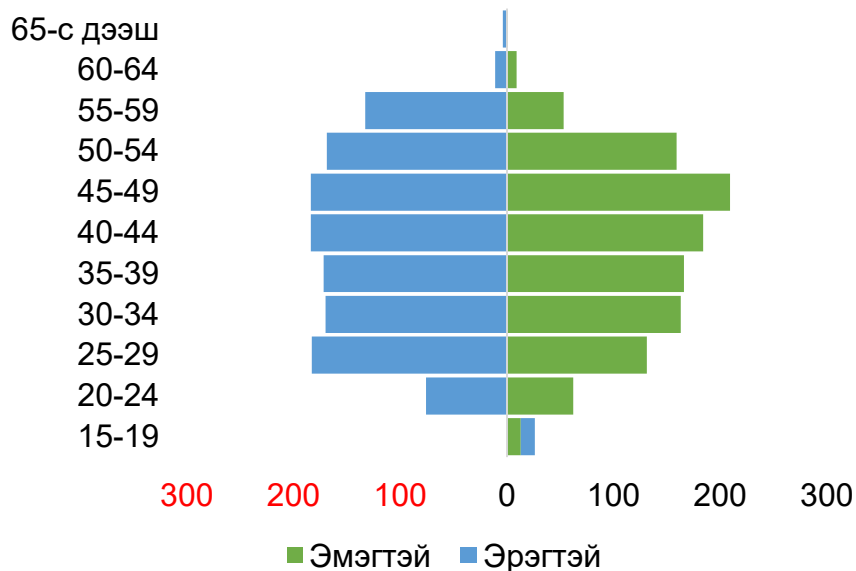

Эх сурвалж: Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

Ажил хайгчаар бүртгүүлсэн ХБИ

Монгол Улсын хэмжээнд 2018 онд жилийн туршид ажил хайгчаар бүртгүүлсэн, 2449 нь хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу одой хүн байна. Тэдний 29.6 хувь нь ажлын байранд зуучлагдсан байна.

Судалгаанд хамрагдсан иргэдийн ерөнхий мэдээлэл

**Хөдөлмөрийн насны нийт 142 ХБИ:
Хөдөлмөр эрхэлж буй – 70
Ажилгүй - 72**

Хөдөлмөр эрхэлж буй иргэдийн гурван хүн тутмын 2 нь мэргэжил эзэмшсэн байна.

Ажилгүй иргэдийн 47.1% нь мэргэжил эзэмшээгүй байна.

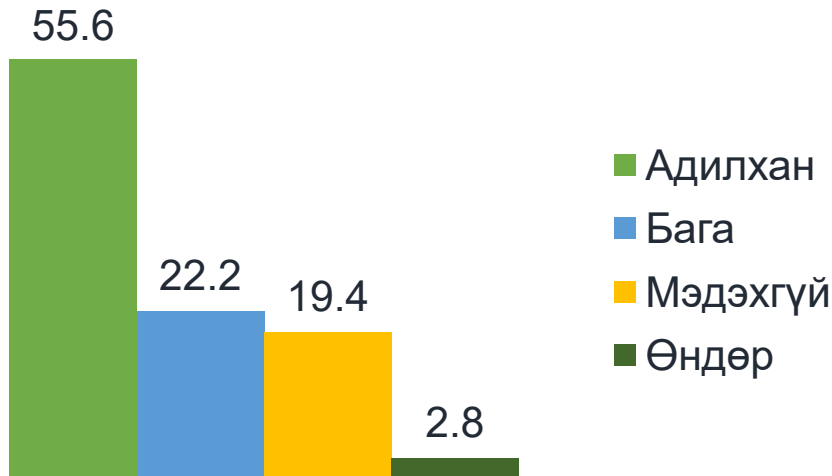
45.3%- Эрэгтэй
54.7%- Эмэгтэй

Судалгаанд оролцогчдын 90.1% нь улсын дунджаас доогуур өрхийн сарын орлоготой байна.

Хөдөлмөр эрхэлж буй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд

Хөдөлмөр эрхэлж буй ХБИ-ийн цалингийн хэмжээ ижил түвшний бусад ажилчдын цалинтай харьцуулахад:

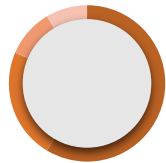

Судалгаанд хамрагдсан хөдөлмөр эрхэлж буй иргэдийн 12.5 хувь нь ажлын онцлог, шинж байдлаас хамааран ажлын цагаа богиносгох хүсэлт гаргасан бөгөөд тэдний 44.4 хувийг удирдах ажилтан нь хүлээн зөвшөөрчээ.

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭДИЙН АЖИЛГҮЙДЭЛ

Судалгаанд хамрагдсан ажилгүй, ХХҮЕГ-т бүртгүүлсэн ХБИ –ийн хувьд:

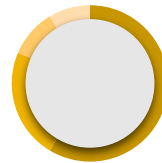
65.7%

Сүүлийн 7
хоног ажил
хийхэд бэлэн
байсан

74.3%

Ирэх 14
хоногт ажил
хийхэд бэлэн
байсан

32.9%

Сүүлийн 7
хоногт ажил
хайсан

Ажил хайж буй хугацаа:

- 17.7% нь 0-6 сар,
- 64.7% нь 6-12 сар,
- 17.6% нь 12 сараас дээш

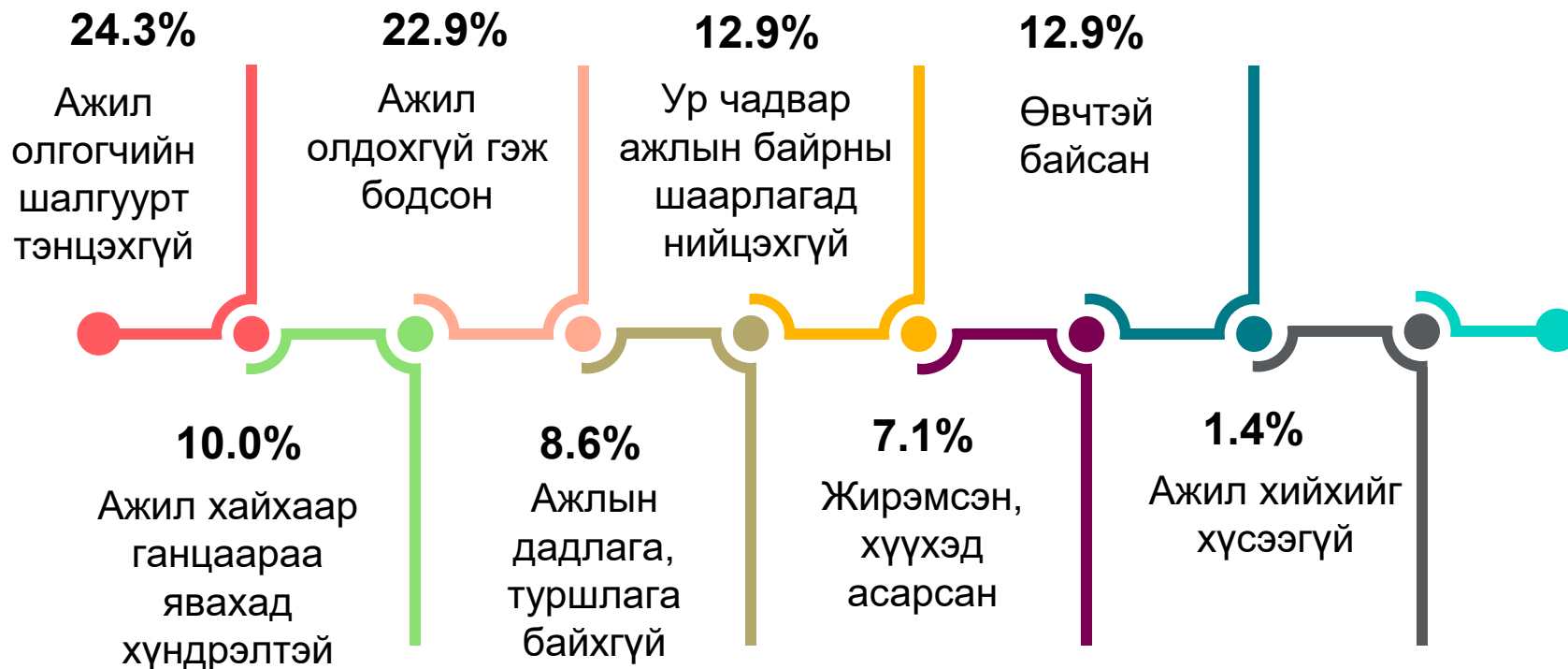
ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭДИЙН АЖИЛГҮЙДЭЛ

ХӨДӨЛМӨР
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
СУДАЛГААНЫ ИНСТИТУТ

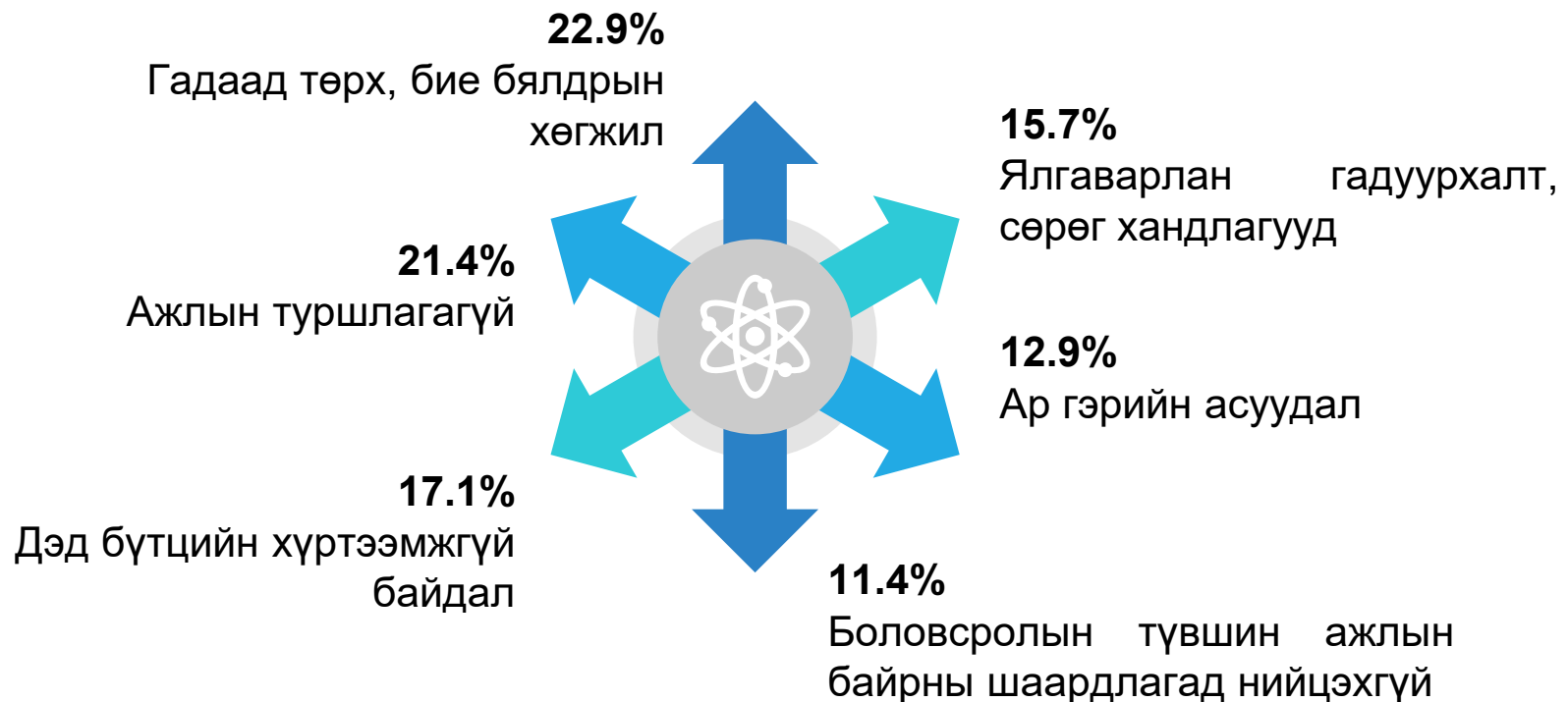
THE RESEARCH INSTITUTE OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION

СҮҮЛИЙН 7 ХОНОГТ АЖИЛ ХАЙГААГҮЙ ШАЛТГААН

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭДИЙН АЖИЛГҮЙДЭЛ

Хөдөлмөр эрхлэхэд тулгардаг хүндрэл, бэрхшээл

Төрийн бодлогод:

- ХБИ-ийн хөдөлмөр эрхлэлтийн хуулийн хэрэгжилтийг сайжруулах
- Хувиараа хөдөлмөр эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
- Дэд бүтцийг хүртээмжтэй болгох
- Төрийн, ТББ-ын уялдаа, хамтын ажиллагааг сайжруулах
- Группд байгаа хүн бүрийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн гэх нь өрөөсгөл тул ойлголт, тодорхойлолтыг тодруулах

Ажил олгогчдод хандаж:

- Ялгаварлан гадуурхахгүй байх
- Цалин нэмэгдүүлэх, ажлын байрыг тогтвортой байлгах
- Ажлын байранд тохируулга хийх

ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ

ХӨДӨЛМӨР
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
СУДАЛГААНЫ ИНСТИТУТ

THE RESEARCH INSTITUTE OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION

Монгол Улсын Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 111 дүгээр зүйлийн хэрэгжилтийг тус хуулийн заалтыг бүрэн хэрэгжүүлэгч буюу ХБИ-ийг квотын дагуу бүрэн ажиллуулсан болон ХЭДС-д төлбөр төлсөн байгууллагыг тооцвол 20.6 хувь, квотын хувь, хэмжээнд хүрээгүй ч тодорхой тооны ХБИ ажиллуулсан, төлбөр төлсөн байгууллагыг тооцвол 44.6 хувьтай байна.

Хуулийн хэрэгжилт эдийн засгийн үйл ажиллагааны бүхий л салбарт хангалтгүй байгаа бөгөөд тээвэр, барилгын салбарт бусад салбаруудаас харьцангуй доогуур байна.

Хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж чадвал 14.6 мянга гаруй ХБИ-ийг ажлын байртай болгох боломж байгаа юм.

Хөдөлмөрийн тухай хуулийн тус заалтын хууль санаачлагчийн хүсэл зоригийг ААНБ-ын ажил олгогч болон төрийн байгууллагын шийдвэр гаргагчдад ойлгуулах, сурталчлах. Хуулийн хэрэгжилтийг төлбөр төлснөөр хязгаарлах биш ХБИ ажиллуулах нь давуу тал болохыг таниулах ажлыг зохион байгуулах хэрэгтэй.

ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ

ХӨДӨЛМӨР
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
СУДАЛГААНЫ ИНСТИТУТ

THE RESEARCH INSTITUTE OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION

Ажил олгогчдод эерэг хандлагыг төлөвшүүлэх, татварын болон ХЭДС-гийн урамшууллыг сурталчлах, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх. Мөн тохируулгатай ажлын байр бүрдүүлсэн тохиолдолд гаргасан зардалд татварын хөнгөлөлт үзүүлэх боломжийг судлах.

Хуулийн тус заалтын хэрэгжилттэй холбоотой захиргааны тоон мэдээллийн загвараар хандлагыг улирал бүр гаргаж, хуулийн хэрэгжилтийн хяналтыг сайжруулах.

ХБИ ажиллуулах квотыг ХБИ ажиллах боломж, бололцоог харгалзан эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ялгаатай тогтоож болох боломжийг нарийвчлан судлах.

ХБИ-ийн бүртгэл, хөдөлмөр эрхлэх чадавхийг зөв тодорхойлсон мэдээллийн санг хөгжүүлэх, чадавхийг сайжруулсан сургалтыг зохион байгуулах.

ХБИ-ийг хөдөлмөрт зуучлах ажлыг эрчимжүүлэх, энэхүү ажилд мэргэжлийн холбоодын үйл ажиллагааг уялдуулах.

ХОЛБОО БАРИХ

Байршил:

Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 2 дугаар хороо, Хөдөлмөрийн ордон,
5 давхарт

Утас: (976)-77111331

www.rilsp.gov.mn

https://rilsp@rilsp.gov.mn

<https://twitter.com/ZFhqQGk0TG5hfa2>

<https://www.facebook.com/institute.mn/>

